

ANTI-PESTPROTOCOL

-juni 2024-

Voor u ligt het anti-pestprotocol van CBS De Loofboom. We willen dat elk kind zich veilig voelt op onze school. Veiligheid is de basis die nodig is voordat kinderen tot leren komen. Veiligheid heeft te maken met respect, aanvaarding. We willen onze leerlingen de ruimte geven om te ontwikkelen en hen respect leren hebben voor de omgeving. We zijn geschapen door God, Hij houdt van ons zoals we zijn. Wij mogen leren van onszelf te houden, evenals van de ander.

Preventie

Het creëren van een veilige leeromgeving en daarmee het voorkomen van pesten (preventie) doen we op CBS De Loofboom op de volgende wijze. In de eerste weken van het schooljaar worden er in alle groepen dagelijks groepsvormende activiteiten gedaan, de zgn. Gouden Weken. Deze zijn afkomstig uit het praktijkboek "Ruimte voor jezelf en voor de ander" van Ernst van Grol. Daarnaast is er veel aandacht voor een positief klimaat in de groepen. De school- en groepsregels zijn positief geformuleerd en er zijn duidelijke, schoolbrede consequenties afgesproken:

Groep 1 t/m 3

- Waarschuwing met uitleg,
- Nieuwe overtreding: kleine straf (=leeftijd in minuten niet meedoen)
- Opnieuw overtreding: grote straf = de rest van de activiteit niet meedoen
- Na 3 x grote straf worden ouders op de hoogte gesteld.

Groep 4 t/m 8

- Waarschuwing
- Opnieuw overtreding: 7 min nablijven
- Opnieuw overtreding: +7 min
- Tijdens het nablijven, goed afronden met een kind.
- Stel ouders op te hoogte van het nablijven (Parro)

Vervolgens is er gedurende het schooljaar minimaal wekelijks een les in sociale vaardigheden. Hiervoor wordt de methode Kanjertraining gebruikt. Indien nodig zijn er meerdere lessen in de week. Daarnaast wordt er regelmatig een datamuurgesprek gevoerd waarin de groepsregels en eventuele sociale doelen herhaald worden. Minimaal twee keer per jaar wordt de sociale veiligheidslijst afgenomen in groep 5-8. Dit doen we op CBS De Loofboom gebruiken we Kindbegrip. Aan de hand van de uitslagen van de vragenlijsten biedt deze monitor handelingsadviezen aan voor de leerkrachten.

Pesten

Ondanks interventies, zowel preventief als curatief, kan er toch sprake zijn van pesten. Er is een verschil tussen pesten en plagen. Pesten kan als volgt worden omschreven:

Definitie van pestgedrag

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via het chatten) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

Bronnen:

- Lindenberg, S. et al. (2005) Pesten. Over daders, slachtoffers, dader/slachtoffers en niet-betrokken leerlingen. In: Kind en adolescent, Jaargang 26, nr.3 05/09/2005 aug. 2005, pag.305-317.
- Currie, C. et al. (2012) Social determinants of health and well-being among young people. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2009/2010 survey. Kopenhagen: WHO Regional Office for Europe

Verskillende rollen bij pesten

Als er in een klas gepest wordt zijn er vaak een aantal standaardrollen die kinderen hebben. Anton Horreweg schrijft hierover het onderstaande:

“Allereerst is er natuurlijk de gepeste. Dit kind (het kunnen ook meer kinderen zijn, maar voor het verhaal houd ik het bij enkelvoud) is degene die zwakker is dan degene(n) die hem pesten. Kinderen denken zelf dat er een reden is waarom ze gepest worden. Ze denken dan aan dingen als: ik ben lelijk, ik heb een beugel, ik heb een bril, enz. Dat blijkt niet te kloppen. De pester zoekt een slachtoffer: bij dat slachtoffer wordt een reden “verzonnen.” Er zijn verhalen van bloedmooie, slimme kinderen, die toch slachtoffer waren van pesters. De gepeste lokt het pesten (in de regel) níet uit! Het kan wel zijn, dat het kind verkeerd reageert op het pesten of op andere kinderen die echt willen helpen. Door de continue stress en het groeiende wantrouwen tegen anderen, kan het kind wel verkeerde reacties vertonen. Heel soms komt het voor dat een kind de onzekerheid niet meer aankan (wanneer halen ze weer wat met me uit?) en het pesten op dat moment dan maar zelf “uitlokt” door de pester te provoceren. Er is nu tenminste duidelijkheid.

De pester: De pester wil graag domineren. Hij wil de baas zijn, maar tegelijkertijd wil hij dat anderen hem accepteren. De pester bestaat vaak bij de gratie van anderen. Er zijn meestal een aantal meelopers, die de pester helpen. De pester heeft vaak problemen thuis of op school. Dat zijn voor hem of haar onoplosbare problemen. Die worden afgereageerd op een zwakker kind. De pester alleen maar straffen zal het probleem dus nooit oplossen. De no blame methode gaat daar van uit. Ook de pester heeft dus uiteindelijk hulp nodig. Het komt nogal eens voor dat de pester vroeger zelf gepest werd. Om dit te voorkomen heeft hij deze rol genomen.

De meelopers: zij zijn vaak bang voor de pester. Door mee te doen zorgen ze dat zij in ieder geval geen slachtoffer worden. Ook bewonderen ze de pester soms of willen ze laten zien dat zij óók

durven. Door mee te doen horen ze bovendien bij de groep. Ze gaan vaak nog een stapje verder in hun gedragingen dan de pester.

De wegkijkers of buitenstaanders: het grootste gedeelte van je klas. Deze kinderen zien het pesten wel. Ze doen echter niets, uit angst zelf slachtoffer te worden. Als je anoniem briefjes laat invullen met de vraag: zie jij wel een dat er iemand in deze klas gepest wordt? Met als tweede vraag: wie worden er dan gepest? Kun je soms verrassende antwoorden krijgen.

De helper: soms is er een enkel kind dat wel durft op te komen voor de gepeste. Dit kind gaat wel met het slachtoffer om, ondanks alle moeilijkheden.

De leerkracht: niet vaak genoemd, maar hij of zij heeft wel degelijk een rol in dit geheel. De manier waarop de leerkracht reageert op het pesten, maar ook op de gepeste en de pester kan absoluut invloed hebben.” (bron: [Gedragsproblemen in de Klas](#))

Signalen van pestgedrag

Er zijn een aantal signalen die erop kunnen wijzen dat een kind gepest wordt. Het lastige is dat die signalen niet altijd optreden, niet altijd zichtbaar zijn of op andere oorzaken kunnen hebben. Bij twijfel: ga in gesprek met het kind, daar wordt niemand slechter van.

- Het kind is stiller geworden.
- Het kind heeft ineens geen vriendjes of vriendinnetjes meer of dat aantal neemt duidelijk af.
- Het kind ‘haat’ ineens andere kinderen of zegt dat de anderen hem ‘haten’.
- Het kind heeft last van buikpijn, hoofdpijn en andere (vage) klachten.
- Het kind wil ineens niet meer meedoen bij gym of niet mee op schoolkamp.
- Het kind wil ineens niet meer met (bepaalde) andere kinderen samenwerken.

(bron: [Gedragsproblemen in de Klas](#))

Signalen dat het kind pest zijn volgens [Samen in ontwikkeling](#) het volgende:

- het kind heeft opvallend positief zelfbeeld;
- het kind heeft weinig invoelingsvermogen en is tegendraads;
- het kind heeft een vaste groep vrienden;
- het kind roddelt vaak en zegt lelijke dingen over andere kinderen;
- het kind is opvallend agressief.

Wanneer ouders merken dat hun kind pest of gepest wordt heeft het CJG een aantal [adviezen](#).

Het melden van pestgedrag

Het melden van pestgedrag vindt plaats op de volgende volgorde:

1. leerkracht
2. vertrouwenspersoon (juf Christine)
3. directie

We gaan ervan uit dat wanneer een leerling zich veilig voelt in de groep, hij/zij aan de leerkracht kan aangeven dat klas- of schoolgenoten de grens van pesten overschreden hebben. Mocht dit niet lukken en u als ouder(s) van uw kind horen dat er gepest wordt, is altijd de leerkracht het

eerste aanspreekpunt. Daarnaast kunt u altijd terecht bij de interne begeleider. Deze kan u verwijzen naar een vertrouwenspersoon, zowel intern als extern.

Stappenplan

Indien er toch sprake is van pestgedrag gebruiken wij de vijfsporen aanpak. Deze aanpak is ontwikkeld door Bob van der Meer. (bron: [Wij Leren](#)) Door deze aanpak te gebruiken richten wij ons op verschillende partijen die betrokken zijn bij het pesten: de gepeste leerling, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school. Bij iedere betrokkene of groep betrokkenen is een aantal actiepunten voor de school. (bron: [School en Veiligheid](#))

1. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt.

- Naar de leerling luisteren en het probleem serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Waar nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolgesprekken

2. Steun bieden aan de leerling die pest.

- Bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Laat de leerling zich veilig voelen; leg uit wat u als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor vervolgesprekken.

3. De ouders van de gepeste en van de pestende leerling steunen.

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van peestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.

- Praat met leerlingen over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Overleg met de leerlingen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Werk samen met de leerlingen aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.

5. De algemene verantwoordelijkheid van de school.

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt de huidige situatie rond het pestbeleid in kaart.

- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Wanneer deze aanpak wordt ingezet wordt dit ook geregistreerd in het leerlingvolgsysteem Parnassys bij alle betrokkenen.

Afspraken en eventuele consequenties

Voor de pester wordt het stappenplan van de vijf sporen aanpak gevolgd. Indien dit niet voldoende blijkt wordt het stappenplan rondom schorsing in werking gesteld, zoals dat te lezen is in onze schoolgids. Alle gemaakte afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en gedeeld met ouders.

Mogelijke problemen bij de aanpak van pestgedrag

Een mogelijk probleem bij de aanpak van pestgedrag op CBS De Loofboom zou kunnen zijn dat ouders en school niet op één lijn zitten. Samenwerking tussen ouders en school is in een situatie rondom pesten erg belangrijk en wanneer ouders en school van mening verschillen kan dit lastig zijn. Als school proberen we dit voor te zijn door op diverse momenten in het jaar (informatieavond, informatiebrief, nieuwsbrieven, 10-minutengesprekken) de verwachtingen die we hebben naar ouders uit te spreken en onderlinge afstemming te vinden.